

Jag har rötter och släkt i **Älvros** socken. Kyrkböcker för socknen saknas i stor omfattning efter branden som ödelade prästgården i Sveg den 8 mars 1870. Trots bristen på grundläggande dokumentation tycker jag mig ändå ha identifierat gemensamma anor till alla mina far- och morföräldrar. Något om några av dem finns i mina berättelser **Sigrid, Kerstin** samt **Dordia och Jöns**.

Sigrid är min farmors farmors mor och Olof är min morfars farfar. När jag granskar min släktväv noterar jag även kopplingar till Älvros genom flytt och ingifte till och från socknar i närområdet. Några som jag själv har landat i Falun. Ambitionen med berättelsen är att med fotografier dokumentera nära likaväl som avlägsen släkt. I det avseendet har jag tur. Via min farmors farmor Anna Jönsdotter (1836 – 1914) finns ett släktskap med fotografen Jonas Persson Backlund (1873 – 1941). Det finns även släktkopplingar till min farfar och morfar.

Om Jonas berättas i en artikel i Jämten från 1984 bland annat följande: *"I Älvros fanns bygdefotografer från senare delen av 1800-talet till fram på 1930-talet."* Han *"omtalas att ha varit 'liten och spä'.* Därför valde han *fotografyrket i stället för ett hårt liv som skogsarbetare. Sin fotografiska bana började han hos fotografen Måns Svedlund, vilkens*

ateljé han övertog på 1890-talet. Måns Svedlund som kom från Färila var verksam i gården 'Eriks'.

Den låg där Älvros skola nu ligger. Backlund var länge bosatt på samma gård, men iordningställde senare en egen ateljé i gammalstugan på föräldragården. 'Back' var en välbesökt gård. Där fanns nämligen även ett gästgiveri. Jonas Backlund kunde inte livnära sig som fotograf. Han var tvungen att söka sig andra inkomstkällor. I många år jobbade han som dräng och handelsbiträde åt Jonasson & Byström. Sedermera blev han föreståndare för deras filial i Kolsätt." Efter att ha blivit utlöst från föräldragården använde han arvet till att starta en saftfabrik i Furudal. Affärerna gick dåligt och när arvet var slut återvände han till Älvros och återupptog fotograferandet. Som fotograf ansågs han som skicklig. *"Hans uttryck 'Får jag en lite gladare minns många Älvrosbor som blivit uppställda framför hans kamera."* Jonas fotograferade även utanför sin ateljé. Han fungerade även som organist och söndagskollärare i Missionsförsamlingen. Jonas var

"en stor blomstervän och fina blomsterarrangemang finns ofta på hans bilder."

På Sveriges Släktforskarförbunds Porträttfynd mars 2025 (<https://www.rotter.se/faktabanken/portrattfynd>) hittar jag följande tre fotografier tagna av Jonas.

Bilden visar familjen Trygg från byn Remmen. Mamma Katarina Pålsdotter (1890 - 1962), pappa Svante (1877 - 1969), yngsten på bilden Erik (1914 - 1971) och förstfödda Brita (1911 - 1954). Jag gissar att fotot är taget någon gång mellan 1917 och när sonen Karl föds 1921. Mary den sista kommer till världen 1924.

Jag får gå tillbaka till slutet av 1600-talet när Simon och Ingrid föds i Älvros socken för att hitta min släktkoppling till Svante. Paret avlider 1768 respektive 1784 i byn Fannhus.

Om jag tolkar senare tids information korrekt så har ett av dottern Britas barnbarn under någon tid varit bosatt på samma adress i Rätans socken som en av min pappas femmänningar.

Kvinnan på bilden är Sigrid Andersdotter född i byn Remmen 1875 och död 1930 bosatt i Kyrkbyn. Hon fick en son innan hon 1902 gifte sig med Erik Persson (1867 - 1951). Han var född i Fågelsjö som vid den tiden tillhörde Los socken. Kanske fick han inspiration från hemtraktens läge då han antar släktnamnet Sjöstrand.

Sigrids morfar är tremänning med min morfars farmor. Deras gemensamma anmoder är Sigrid född 1708 i Överhogdals socken. Sigrids morfar är även tremänning med min farfars morfars mor. Deras gemensamma anfader är Halvar född ca 1690 i Haverö socken i Medelpad. Det finns fler släktkopplingar långt bort i tiden. Om den nyfikne vill vet vilka får den höra av sig. Sigrid får tre barn inom äktenskapet. Hennes äldsta barn bildar familj med en fyrmänning till min farmor. Ett av deras barn bildar i sin tur familj med en femmänning till min farmor. Deras gemensamma anfader Olof är född i Ytterhogdal och gift med Karin född i Färila socken i Hälsingland.

Porträttet föreställer Olof Andersson (1867 - 1951) född i Kyrkbyn. Han är kusin med min farmors far och min morfar. Han gifter sig 1893 med Brita Jonasdotter (1867 - 1951) från Kyrkbyn.

Ett av Olof och Britas barn bildar 1941 familj med ett av Erik Sjöstrand och Sigrid Andersdotters barn. Därför har jag fyra femmänningar födda i Älvros från 1939 till 1947.

Ett av Olof och Britas barnbarn bildar familj med ett av Britas brorsbarn. Ett av resultaten av det förhållandet är att jag under 16 år regelbundet promenerat förbi Olofs och Britas barnbarns barns, min sexmänning, hem. Så avlägset och samtidigt så nära. Om vi känt till varandra i början av 2000-talet hade vi haft möjlighet till en släkträff tillsammans med ytterligare två avlägsna släktingar bosatta i vårt absoluta närområde.

Jamtli fotosamlingar uppges vara "en av Sveriges största med cirka 10 miljoner fotografier från 1860-talet fram till i dag. I porträtten av samer, bönder, stadsliv och turism träder en unik berättelse om Jämtland och Härjedalen fram. Många av fotona finns sökbara i Jamtlis fotosamlingar och går också att beställa kopior av genom vår bildbyrå." På <https://www.jamtli.com/samlingar/foto/> går det att leta efter Jonas bilder.

Jag kan inte exakt ange vilket år fotot på konfirmanderna är taget eftersom den informationen för Älvros socken saknas för tiden från 1900 till 1920. Jag gissar att de mottog sin första nattvard 1913 eller 1914.

Till vänster Anna Persson (1898 – 1975) gift Olsson och senare som änka till efternamnet Olofsson. Hon får sitt första barn 1917. Dussinett fullt blir det 1941. Hon är som Anders Olofsson, på bilden innan, kusin med min farmors far och min morfar. Det närmaste hennes efterkommande kommer släkten i Rätan är ett barnbarn som föds och under en kort tid lever i Nederhögen.

I mitten Signe Mattsson, f. 1898 (1897-12-27) gift 1926 till efternamnet Elfqvist. Under tretton år mor till fem pojkar. Hon är kusin med min mormor. Hennes barn och barnbarn bildar inte familj med någon jag kan hitta i min släktväv.

Till höger Nelly Eugenia Dorotea Cedermark (1898 – 1967) gift Jonasson. Hennes morfar och mormor var torpare i Linberget fem kilometer från kyrkbyn. Jag hittar ingen släktkoppling till vare sig de personerna eller platsen. Hennes mor Karin levde ogift under sitt 75-åriga liv. Far till Nelly och hennes sex helsyskon är enligt församlingsboken den skånske bagaren Nils Cedermark. Jag har inget släktskap med Nelly däremot är hon faster till den inte helt okände dragspelaren Roland Cedermark.

Enligt uppgift är detta folkskolläraren Karl Hjalmar Jonsson barn. Han fick tillsammans med hustru Beda fem varav fyra föddes i Älvros. Beda har långt tillbaka i tiden en del av sina rötter i Rätans socken. Därmed finns flera släktskap som binder oss samman genom min farfar, farmor och morfar. Karl Axel född som nummer två och finns mest troligt inte med på bilden. Han gifter sig

1944 med Gerda Vilhelmina från Vemdalen. Hennes mormor är namne och tremänning med min mormor. Karl Hjalmar och Bedas yngsta föds i Hede 1926. Hon gifter sig 1952. Hennes svärfar är född i Ovikens socken vilket får till effekt att dottern Karin Cecilia och jag blir släkt. Vi är årsbarn och delar avlägsna anor i Haverö socken födda på 1600-talet.

Sjul* Jonsson
Född beräknat 1667. Död 1736-08-01.

Maria* Hansdotter
Född beräknat 1668. Död 1756-11-22.

Till vänster skogsarbetaren Jonas Elfqvist (1900 - 1938) konfirmanden Signes make. Lungsoten tar honom och lämnar henne som ensamstående mor och änka i 60 år. Jag och Jonas är mycket avlägset släkt. Det är Nils Unesson död på Ön i Haverö 1737 som spökar i bakgrunden.

Till höger skogsarbetaren Olof Lundgren-Johansson. Född 1902 i Älvros avliden i Falköping 1954. Han byter karriär för att bygga järnväg och finner då kärleken i Arvidsjaur. Jag hittar inget släktskap med hans föräldrar, far från Sveg och mor från Älvros.

Kuriosa: Olofs syster gifte sig 1922 med en tremänning till Jonas. Om jag någon gång gräver djupare är det inte omöjligt att någon av deras efterkommande hamnar i släktväven tillsammans med två av mina kusiner på min mors sida.

Ungdomsporträtt på min mammas tremänningar **Per Andreas Back** och **Lars Olof Svensson (Back)**.

Sven* Olofsson ▲ 1821-1887 Arbetare vid kyrkan	Gift 1850 i Sveg (Z).	Märta* Kjellsdotter ▲ 1817-1865	Anders* Persson 1814-1897	Gift 1835	Lena Kajsa Eliasdotter 1814-1895
Olof* Svensson Född 1847-01-08. Död 1874-10-31.		Gift 1870-10-09 i Sveg (Z).		Ingrid Märta Andersdotter Född 1844-07-03. Död 1918-06-11.	
Sven Andreas Olofsson Född Kyrkbyn 1870-10-24 i Sveg (Z). Död Kyrkbyn 1937-01-23 i Älvros (Z).					
Gift 1893-01-01 i Älvros (Z).			Ingeborg* Persdotter ▲ Född Kyrkbyn 1866-10-23 i Älvros (Z). Död Kyrkbyn 1949-07-16 i Älvros (Z).		
Per* Andreas Back Född Kyrkbyn 1893-04-07 i Älvros (Z). Död Kyrkbyn 1968-11-29 i Älvros (Z). ►					
Lars Olof* Svensson Född Kyrkbyn 1895-01-20 i Älvros (Z). Död 1968-09-20 i Älvros (Z). ►					

Anna Nilsson är född den 16 september 1869 i byn Bryngelhögen i Rätans socken. Hon är min mormors faster. Hon gifter sig 1897 med Mattias Simonsson (1849 – 1930) från byn Fannhus. Hon är mor till konfirmanden Signe. Innan hon avlider 1946 har paret fått sammanlagt fem barn. Förstfödda stickerskan Anna dör barnlös så ock brodern Simon. Han verkar ha haft problem i livet eftersom han lever som omyndig sina sista 39 år.

Emma får fem barn med en man från Arbrå i Hälsingland. Ingen av dessa bildar familj med någon i min släktväv. Sist födde Edvin har sett till att jag har haft två fyrmänningar boende i Ludvika.

Texten till fotot lyder: "Ida Svensson, Älvros. Foto: 1915-1920." Jag spekulerar i att fotot är taget vid trolovningen mellan Olof Svensson (Back) och **Ida** Kristina Svendsdotter (1897 - 1985). Paret gifter sig den 13 juni 1920.

Idas mor Kristina är yngre syster till Brita som är gift med Mattias Simonssons yngre bror Sven. Idas far bedöms vara, baserat på uppgifter i hushörslängden, Jonas Persson född 1874 i Älvros död 1924 som gift i Undersviks socken i Hälsingland.

Olof och Ida får tre barn och fyra barnbarn. Med barnbarnet C hade jag ett för mig lika viktigt som trevligt samarbete för att "få ihop" vår släkt.

Karin Jonasson är född i byn Rismyr 1900. Död 1984 i Östansjö Ytterhogdal. Gift i Älvros dagen innan julafton 1928 med Gustaf Manfred Månsson från Ytterhogdal (1899 - 1961)

Karin är genom sin mor på flera olika sätt avlägset släkt med alla mina far- och morföräldrar. Följaktligen är även hennes två yngre helsyskon det. De får inga barn. Jag har inga släktförhållanden med Karins far och inte heller med hennes styvmor från Sjöändan i Los socken. Efter att Karins mor avlidit av lungsot får hon fem halvsyskon.

Karin är sjuväning med sin man.

Karin får ett barn som gifter sig med en man från Gustafs i Dalarna. Vad jag kan se så finns det nu två barnbarn bosatta i Stockholmsområdet.

Sven Nikolaus "Nicke" Svensson (1895 - 1918) ett offer för spanska sjukan. I november avlider han en dag innan sin lillasyster Brita Elisabet. Sven Svensson i Kolsätt (1856 - 1943) med hustru Katarina från Borgen i Oviken mister därmed i ett slag två av sina fem barn.

Sven Svensson delar anor med alla mina far- och morföräldrar. Två av Nickes syskon bildar familjer med makar från Älvros vilket resulterar i att jag i modern tid fortsatt har släkt i bygden.

Lars Bernhard Stenvall född i byn Ytterberg i Svegs socken den 19 april 1893 och lite mer än 75 år senare avliden i samma by. Han är två gånger om tremänning med min mor-mor. På ena sidan med rötter i Rätan och den andra i Ljusnedal och Tännäs.

I texten till fotot anges han vara skogsarbetare. Jag misstänker att han även försörjt sig som gruvarbetare. Han har ett malmbrytar-påbrå från sina anor i västra Härjedalen. Kanske tog han cykeln när han flyttade till gruvbyn Vintjärn i Svärdsjö socken i Dalarna. Jag hittar honom skriven där från november 1932 till december 1937.

Tillbaka i Ytterberg, ett "stenkast" från lillasyster Margareta i Älvros, träffar han sin enfödde sons mor. **Emma** Elida Uusitalo född på juldagen 1903 i Jukkasjärvi socken i Lappland. Änkan och småbarnsmamman anlände Sveg nio månader efter att Lars återvänt. Som hustru till Carl Linus från Sättna (nordväst om Sundsvall) i hans andra äktenskap

nedkom hon med sin andra dotter. Den första dottern född utom äktenskapet i Vittangi verkar ha blivit kvar i Lappland innan hon får pigtjänst i den västerbottniska orten Byske. Vid nitton års ålder avlider Ulla Lisa av tuberkulos intagen på sanatoriet i Hällnäs i Vindelns socken. Den 3 december 1938 nedkommer Emma med sitt tredje barn sonen Lars-Göran. Enligt en anteckning i födelseboken adopterar Lars sin son. Kyrkböckerna berättar även att Emma lämnar sin senaste familj veckor innan Lars-Görans ettårsdag. Hon reser tillsammans med dottern Elsa Britta Lisa Jakobsson. De tar tåget till Brunflo. I oktober 1942 får Lars-Göran sitt tredje halvsyskon Per Erik. Fadern är en gift värnpliktig furir från Skellefteå. Efter barn nummer fyra hittar jag Emma fortsatt i Jämtland bland annat bosatt i socknarna Hackås och Lit. Till slut flyttar hon till Uppsala. Här anges hon vara husföreståndarinna och hemsamarit. Avlider gör hon i Vaksala församling några månader innan sin sjuttioårsdag.

Min mors fyrmänning Lars-Göran blev en skrivande person. Som journalist sedan början av 60-talet publicerades han i tidningar över hela landet. Jag har med behållning läst två av de fyra böcker han skrivit. I *"Kring källseg och myrstrupar"* utgiven året innan han går bort 1995 är det första kapitlet rubricerat *"Dopet"*. När jag läser det blir jag påmind om författarens frihet att minnas, tolka och berätta om upplevelser från sitt eget liv. Namn på far, son och präst skiljer sig från vad som framgår av kyrkböckerna. Tidpunkt och plats för dopet är framflyttat från den 3 september 1940 till en *"försommardag tillhörande året 1943"*. Hade författaren en önskan om att få bli namnad Per Gustav?

Jag finner inget syfte i att analysera sakinnehållet när jag läser återstående böcker. Det förtar nöjet. En sista undran kan jag dock inte släppa. Vad kan vara anledningen till att han lägger följande text i munnen på prästen Gustav Norling: *"Och modern, en luffarkvinna uppenbarligen, är avflyttad från orten. Stackars barn!"*?